

ספור ישועה שגָרר ספור ישועה

בדיקות שגרתיות לגילו, נקרא בבהילות לחדר הרופא. הרופא הצביע על הצלום שבצע, ונתן היה לזהות בו בקלות את הנורא מכל.

"צר לי לבשר לך שבגופך התגלתה המחלה הקשה. לצערי המחלה התגלתה בשלב מתקדם מאד, ובדרך הטבע אין כל סכוי להצלתך", אמר הרופא.

רבי משה יצא מחדר הרופא שבור ורצוף, ושב אליו לאחר כשבועה חדשים, כשאר פרחים מלבלב בידיו...

"פרופסור, באתי להגיד לך תודה, אני חב לך את חיי!" אמר לרופא ההמום. ארכו כמה דקות עד שהפרופסור התאושש והבין מיהו העומד מולו, ור' משה המשיך:

"כשהייתי בחדרך לפני שבועה חדשים אמרת לי שאין לי שום סכוי להבריא. קבלתי את דבריך ללא עוררין, ומאותו היום החלטתי להשקיע את כל מאמציי בדבר היחיד שיש לו סכוי נצחי, בתפלה.

בד בבד החלטתי לפנות למרפאה מתאימה כדי לקבל טפול. למרות חסר הסכוי שבדבר, החלטתי שבמקביל לתפלה, זו ההשתדלות הנדרשת מצדי. אולם, את עקר המשאבים השקעתי בתפלה. בכל יום ויום, במשך שבועה חדשים, בקר צהרים וערב, נשאתי עינים לשמים ואמרתי לבורא העולם: 'אני יודע שבדרך הטבע אין לי סכוי, ודוקא משום כך אני מאמין שרק אתה, רופא כל בשר, שאתה כל יכול, רק אתה יכול להשיב אותי לארצות החיים, אל חיק משפחתי וילדי'.

והנה אני כאן, בריא לחלוטין. אתמול כשקבלתי לידי את המסמך הרשמי המאשר כי נרפאתי, חשבתי לעצמי בזכות מי הגעתי לכאן, והגעתי למסקנה שבזכותך! אם כן, אני כאן כדי להודות לך על כך."

"בזכותי?!" הגיב הפרופסור בפליאה.

"כן, בזכותך!" השיב ר' משה, "אלמלא לא אמרת לי שאין כל סכוי, הייתי מתחסס לתפלה בצורה אגבית - כהשתדלות נוספת שעלי לעשות... אך מרגע שקבעת שאין כל סכוי, התיחסתי לתפלה ברצינות הראויה, ובחסדי שמים היא התקבלה."

...

"הספור הזה", אמר הרב יצחק ש. "הוא שנתן לי וזלמשפחתי את הכח להמשיך ללא רפיון במבצע התפלה במשך כמה חדשים, עד אשר זכינו לישועה הפלאית."

דבריו התקבלו על לב בני המשפחה. מאותו היום ואילך הפך ביתם לחפ"ק שהפעיל מבצע תפלה ענק וחובק עולם. מהבית הקטן יצאה הקריאה לכל רחבי תבל: "אנא הקדישו כמה דקות לאמירת פרקי תהלים עבור החולה פלוני בן פלוני, אב לשמונה ילדים שנפצע אנושות וידברי הרופאים אין סכוי להצלתו. אנא, הרבו בתפלה עבורו כי רק הכל יכול יכול להשיבו ממות לחיים."

הבקשה הופצה בבתי הכנסת ובהיכלי התורה בכל רחבי תבל, נתלתה על לוחות המודעות והעברה בכל דרך שהיא. תקופה קצרה לאחר מכן, ביום ל"ג בעומר, קדמו את פני רבבות העולים מירונה מודעות ענק שעליהן נכתבה הקריאה האמורה, וכל מי שנתקל בהן לא נותר אדיש.

שלושה ימים לאחר ל"ג בעומר התחולל מפנה מעודד. הרב ש. העבר ממחלקת טפול נמרץ למחלקת שקום נשימתי. אלא שהרופאים מהרו לצנן את ההתלהבות באומרים כי הם עדין סבורים שאין לו סכויים רבים להצליח להשתקם.

בד בבד התפללות לא פסקו לרגע, אלא אדרבה הלכו והתעצמו. הבשורות שהגיעו מבית החולים הפיחו רוח חיים וטללי תקווה בקרב רבבות המתפללים, שיחלו כי הפצוע יבריא וישוב להלך על שתי רגליו כבראשונה.

וכך בדיוק ארע. לאחר כמה שבועות השתחרר הפצוע מבית החולים כשהוא מהלך כאחד האדם ומתפקד כמעט כרגיל. הוא שב להיות אב במשרה מלאה כפי שהיה עד לרגע התאונה.

הספור הכה גלים בכל העולם היהודי. ברור היה כי הקדוש ברוך הוא שלח משמים מסר רב עצמה לכל יהודי; כאשר אדם שכבר היה כמעט בעולם העליון שב לפתע לחיים, אין זה בא אלא להודיע לכל את כחה של תפלה.

אלא שכאן התעוררה השאלה: מהיכן שאבו בני המשפחה את הכחות? כיצד לא התיאשו והמשיכו להשקיע את כל מאמציהם במבצע התפלה חובק העולם, למרות תחזיותיהם הקשות של הרופאים?

אביו של הפצוע, ר' יצחק ש., נאות לשתף בספור ששמע, וממנו שאב את הכחות להתחזק ולחזק עמו את בני המשפחה להמשיך במבצע התפללות מבלי להתיאש:

היה זה ספורו של ר' משה, יהודי בגיל העמידה, ששבועים לאחר שבצע סדרת

היה זה בשנת תשע"ב. העוברים והשבים באחד מרחובותיה של עיר חרדית נודעת עצרו את נשימתם בבעתה; משאית כבדת משקל אבדה את בלמיה והחלה לדהר במורד הרחוב אל הבלתי נודע. נהג המשאית המבעת נסה בכל כחו לבלם, וכאשר סוף סוף הצליח לעשות זאת, היה זה מאחר מדי בעבור הרב ש. שבאותם רגעים ממש חצה את הכביש שמתחת לביתו.

הרב ש., אב לשמונה ילדים, שכב על הכביש כאבן דומם לאחר שנפגע מהמשאית. חיי

שלושה ימים לאחר ל"ג בעומר התחולל מפנה מעודד. הרב ש. העבר ממחלקת טפול נמרץ למחלקת שקום נשימתי. אלא שהרופאים מהרו לצנן את ההתלהבות באומרים כי הם עדין סבורים שאין לו סכויים רבים להצליח להשתקם.

מתחם קבר הרשב"י

וחי משפחתו התהפכו ברגע אחד. כל עוד נשמתו באפו הבהל במצב אנוש לבית החולים, אלא שהרופאים לא נתנו כל סכוי להצלתו. "זה ענין של שעות או ימים, יתכן גם שבועות", דוחו ביבשת. "איברים פנימיים נפגעו ללא תקנה ואין לנו הרבה מה לעשות" - הפטירו לנגד עיניהם של בני המשפחה ההמומים.

ככל שחלפו הימים ומצב הפצוע נותר ללא שנוי, כך החלו בני המשפחה להשלים עם המציאות הקשה. אלא שאביו של הפצוע סרב להתיאש. הוא הבין שדוקא כשבדרך הטבע אין מוצא, זוהי ההזדמנות להפנות את כל המשאבים לתפלה מתוך אמונה שרק היא יכולה לשנות את הגזרה.

ברכת 'המינים'

מהות הברכה

בנוסחה המקורי נפתחה ברכה זו ב'ו]למשפדים אל תהי תקוה'. אלא לפי שפאמור ברכה זו נתקנה כנגד מסלפי התורה לסוגיהם, ובראשם אותו האיש ימ"ש (רש"י דפו"י ברכות כח ב). לכן, שנתה פתיחתה ל'ולמשפדים... מפני הפחד והיראה מהצקת הגויים (לוח ארש"י [לעב"ץ] סימן קנט).

בברכה זו יש לכוון לבקשה שהכפירה תעקר מן העולם, וכל עם ישראל יאמינו בלב שלם בתורת ה' - הן זו שבכתב והן זו שבעל פה - ובל י'הינו להמרות את פי החכמים המלמדים אותה לישראל. כמו כן באמרנו 'ומלכות זדון מהרה תעקר' [וזהו זדון מהרה תעקר ותשבר] יש לכוון שאזכר עמלק שקם בזדון להלחם בישראל יאבד, ובכך יקום את המוצאה (דברים כה ז) לזכר מעשה עמלק ('ערות דבש' ח"א דרוש א).

ח"י ברכות

אף לאחר שהוסיפו את ברכת המינים, עדין נותר שמה של תפלת העמידה - תפלת 'שמונה עשרה', מדוע?

באר המהר"ל: כל הברכות שתקנו אנשי כנסת הגדולה הן על דברים הנצרכים לקיום חיי האדם, וכפי שרומז מספרן - ח"י ברכות. ברכת המינים לעמתן היא ברכה על אבוד הרשעים מהעולם, ואף שאבוד הרשעים מביא טובה לעולם, מכל מקום לא רצו לכוללה כחטיבה אחת עם הברכות שבהן מבקשים על חיים. על כן, הותירו את השם הכולל על מתכנתו - 'שמונה עשרה' (נתיבות עולם' נתיב העבודה סוף פרק ז).

משום כך אף מתחילה ברכה זו באות וא"ו ללמד שאין היא חשובה כברכה בפני עצמה כשאר ברכות שמונה עשרה, אלא היא תוספת עליהן (סדור דעת קדושים' ברכת ו'לירושלים').

כונת אמן

אני מאמין בכך שהקדוש ברוך הוא ישבר אויבים ויכניע זדים, והלואי שיתרחש דבר זה במהרה.

מקור הברכה

תפלת 'שמונה עשרה' - כשמה כן היא - כללה מתחלה שמונה עשרה ברכות שתקנו על ידי אנשי כנסת הגדולה שחיו בתחלת ימי הבית השני. כחמש מאות שנה לאחר מכן, לאחר החרבן, החלו להתרבות ולהתערב בישראל פתות של טועים שסלפו את התורה והטעו רבים אחריהם. על כן בקש רבן גמליאל דבינה משמואל הקטן שיתקן את 'ברכת המינים' (ברכות כח ב; רמב"ם תפלה ב א; דבנו מנחו"ש).

חכמים סדרו ברכה זו לאחר ברכת המשפט, לפי שבשעה שיעשה ה' משפט ברשעים, בודאי יפרע אף מן המינים שדינם חמור יותר (מגלה ז ב; מהרש"א ח"א שם), ומחמת הקשר ההדוק בין ברכות אלו פותחת ברכה זו בוא"ו החבור - 'ולמשפדים' (עיון תפלה' בסדור 'אוצר התפלות', ברכת 'לירושלים עירך').

מבנה הברכה

בגמרא (ברכות י א) מובא שבשכנותו של רבי מאיר התגוררו בריונים שהיו מצערים אותו. רבי מאיר התפלל עליהם שימותו, אך ברוריה אשתו אמרה לו שלא ראוי לבקש כן, שהלא דוד המלך דקדק ואמר (תהלים קד לה): "תמו חטאים" - ולא חוטאים", אלא מוטב שיתפלל עליהם שיחזרו בתשובה. ואכן, קבל רבי מאיר את דבריה והתפלל שאותם בריונים יחזרו בתשובה, ותפלתו התקבלה. על פי זה יש לתמה כיצד אנו מבקשים על כלוי הרשעים בברכת 'ולמשפדים'?

המהר"ל באר כי, אכן, אף בברכה זו איננו מבקשים שימותו החוטאים, אלא שיכלה היצר מלב הבריות. ומתוך שישובו החוטאים בתשובה ויחדלו מלקפח בתורת ה' ומלשנא את ישראל, ממילא לא יהיו חוטאים בעולם (באר הגולה' ז 1).

מיזם חדש ויחודי מבית 'בני אמונים':

מתקשרים למוקד "דרך אמונה" **03-91-7-91-91**

- מקטיבים לכלי המיזם בטלוחה 1.
- נרשמים למיזם בטלוחה 2.
- מדי ערב בין השעות 8:00-10:00

הגרלת חידש איר תתקיים איה בב' בסיון תשפ"ב

ויגרלו בה 6 מלגות בסך \$ 500 כל אחת.

הקדימו לבוא לתפלה, השלימו את ברכות השחר של המתפללים בענית אמן, ויפתחו בפניכם שערי תפלה.

"תורתו מגן לנו" היא מאירת עיננו

מפי הויתנא הקדוש רשב"י הכתובנו (זוה"ק וילך רפה ב) כי בהקפדה על עניית אמן אנו פורחים במרומים פתחי ברכה וטובה עד בלי די ורזפתם של ישראל מתקבלת ברחמים וברצון.

ברכות השחר בחברותא - גם במחיר אי השתתפות בכרית

רבה של רמת אלחנן הגר"י זילברשטיין שליט"א נשאל:

הנוהג לומר בקביעות ברכות השחר עם חבריו, באופן שכל מתפלל אומר את הברכה בתורו והיתר עונים אחריו אמן, ובו בזמן מתקיימת ברית מילה באותו בית מדרש; האם עדיף שימשיך בעגית אמן עם חבריו או שפא מוטב שיפרש וילך להשתתף במעמד הברית, שהוא פידוע מעמד נשגב ואף אליהו מלאך הברית משתתף בו?

והשיב: יש להעדיף להשאר בחברות עוני האמן אחר ברכות השחר מאשר להשתתף בברית, ושתי סבות לכך: א. העונה אמן מקיים מצוה בפעל. בעוד שבברית רק בעל הברית מקיים מצוה ולא כלל המשתתפים. ב. אף כי מעלת ההשתתפות בברית היא גדולה, היות שאליהו הנביא מגיע למקום, הרי מעגית אמן נבראים כל העת מלאכים חדשים. וכפי שמעיד הרמז הידוע: אמן בגימטריה מלאך (ווי העמידים וחשקיהם קבץ מו עמ' צ).

ברכות השחר בקול - תקנה קדושה

בסוף ספר 'המברך יתברך' (עמ' פה) מובאות 'שתיים עשרה תקנות קדושות' בעניני ברכות שתקן המחבר הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א, ראש 'שיבת 'שער השמים'. התקנה השמינית נוגעת לעגית אמן אחר ברכות השחר, וזה לשונה: 'נכון וראוי שבכל בקר וברך אחד מבני הבית את כל ברכות השחר בכונה, ויענו כלם אחריו אמן בקול רם'.

עגית אמן מחשיכה ומשלימה את הברכה

כתב הראב"ד הגר"מ שטרנבוף שליט"א: אף על פי שמדין הגמרא (ראה ברכות ס ב) נראה שעל האדם לברך ברכות השחר מיד בקומו, בכל זאת נוהגים אנו לברכן בבית הכנסת. זאת לפי שכבר פסק הרמ"א (או"ח קסז ב, וראה משנ"ב שם כ) שברכה שעונים עליה היא חשובה ומשלמת. לכו, עדיף לברך את הברכות בבית הכנסת בפני מי שיענה אחריו אמן, ובכך תהיה זו הודאה משלמת, מלאומרו בביתו מיד בקומו, כאשר בדרך כלל לא יהיה מי שישלמן בעגית אמן (תשובות והנהגות ח"ב סי' עא).

לכבוד חברי מערכת 'וכל מאמינים'

מזה למעלה מחמש שנים שאני קורא בקביעות את עלונכם הנכבד. בכל פעם מחדש אני מתפעם לראות, כי אף שהרעיון העומד בבסיס העלון והמסר המרכזי המבע בו אינם משתנים - בבחינת "בא חבקוק והעמידם על אחת: 'צדיק באמונתו יחיה'" (מכות כד א) - תקניו מתגונים ומתחדשים מדי שבוע.

אין לי ספק כי האוצרות הבלתי נדלים המובאים בעלונכם, שבוע אחר שבוע, חורשים חריש עמק בלב רבים, והם בין הגורמים לכך כי מדי יום רבים נוספים חוזרים למנהג אבות ומברכים ברכות השחר בפני מי שיענה אחריהם אמן.

מנסיון אישי יכול אני להעיד כי יש הבדל עצום בין מי שפותח את היום באמירת ברכות השחר בחברותא עם עגית אמן עליה, לבין מי שאינו עושה זאת. אם אנו פותחים את היום בקריאת "א-ל מלך נאמן" - כל היום נראה אחרת.

בברכת חזקו ואמצו,

י.ש.ב.

בית שמש.

נתן לשלח מכתבים
לפקס שמספרו 08-9746102
או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

צדיק באמונתו

אמן וברכות במשנת בעל ההלוא

ממין מצבת הרמ"א, משמאל מצבת אחות הרמ"א מרת מרים, בפורץ מצבת אביהם רבי ישראל איסר.

הרמ"א
י"ח באדר של"ב

רבי משה איסרליש, הידוע בכינוי הרמ"א, נולד בסביבות שנת תר"צ לאביו רבי ישראל איסר בקז'ימיר' - פרבר הסמוך לעיר קראקא.

בצעירותו למד תורה אצל רבי שלום שכנא מלבלין, חמיו לעתיד, ובהמשך נודע כגדול פוסקי יהדות אשכנז. חבר חברים רבים, שביניהם נודעים דרכי משה' על 'ארבעה טורים' והנהגותיו על סדר השלחן ערוך, שבנה הוסיף פסקי הלכות וצנן את מנהגיה של יהדות אשכנז. הגהות אלו מכונות ה'מפה', לפי שהן כ'מפה' הפרושה על 'שלחן ערוך' שחבר רבי יוסף קארו.

רבנו נפטר כשהוא צעיר לימים, ב'י"ח באייר - ל"ג בעמר של"ב. הוא נקבר בבית הקברות העתיק בקראקא, השוכן מאחורי בית הכנסת שהקים אביו ונושא את שמו - בית הכנסת הרמ"א. על מצבתו נכתב 'ממשה עד משה לא קם כמשה'. יהודי פולין נהגו לעלות בהמוניהם לפקד את קברו ביום פטירתו.

הלכה פרפי מאיר

במסכת סנהדרין (קי ב) הביאה הגמרא שיטות שונות בענין קטן מישראל שנפטר, מאיזה גיל זוכה הוא לחיי העולם הבא. הרמ"א פוסק להלכה כשיטת רבי מאיר שקטן זוכה לעולם הבא משעה שעונה אמן, וכך כתב (או"ח קכד ז): 'וילמד בניו הקטנים שיענו אמן, כי מיד שהתינוק עונה אמן, יש לו חלק לעולם הבא'.

אמן משלימה את הברכה

הרמ"א פוסק שעגית אמן אינה רק זכות ומצוה לעונה, אלא היא אף משלימה את ברכת המברך, לפי שהיא חלק מהברכה. לפיכך כדי שתהא ברכתו שלמה 'המברך יכון לאמן שאומרים' (רמ"א או"ח קסז ב; משנ"ב שם כ. וראה תשובות והנהגות ח"ב סי' עא).